

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Richarda Tomaná a soudců JUDr. Lady Závíškové a JUDr. Michala Holuba ve věci

žalobců: **a) P. Ch.**, narozená xxx
bytem xxx, xxx
 b) L. L., narozený xxx
bytem xxx, xxx
oba zastoupeni advokátkou Mgr. Kateřinou Verostovou, LL.M.
sídlem Rokycanova 809/1c, 779 00 Olomouc

proti
žalované: **Smartwings, a. s.**, IČO 25663135
sídlem K Letišti 1068/30, 160 08 Praha 6

o zaplacení částky 800 EUR s příslušenstvím

o odvolání žalované proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6 ze dne 12. 11. 2021,
č. j. 7 C 273/2021-29

takto:

- I. Návrh na přerušení řízení se **zamítá**.
- II. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích I. a II. ohledně úroku z prodlení za období od 3. 9. 2019 do 16. 9. 2019 **mění** tak, že se v tomto rozsahu žaloba zamítá, jinak se rozsudek v těchto výrocích **potvrzuje**.

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

- III. Žalovaná je povinna zaplatit každému ze žalobců náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů ve výši 5 740,20 Kč k rukám Mgr. Kateřiny Verostové, I.L.M., advokátky, do tří dnů od právní moci rozsudku

Odůvodnění:

1. Napadeným rozsudkem soud prvního stupně uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni a) částku 400 EUR s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně od 3. 9. 2019 do zaplacení (výrok I.), uložil žalované povinnost zaplatit žalobci b) částku 400 EUR s úrokem z prodlení ve výši 10 % ročně od 3. 9. 2019 do zaplacení (výrok II.) a rozhodl, že žalovaná je povinna zaplatit žalobcům a), b) náklady řízení ve výši 4 627,40 Kč (výrok III.).
2. Rozhodl tak o žalobě ze dne 31. 5. 2021, kterou se žalobci domáhají náhrady škody za zpožděný let č. xxx dne 27. 7. 2019 z Prahy na Djerbu, a to podle čl. 7 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 261/2004 (dále jen „Nařízení“). Žalovaná navrhla žalobu zamítnout, neboť výzvu ke kompenzaci uplatnila společnost AirHelp, která z důvodu neplatnosti postupní smlouvy nedisponovala aktivní věcnou legitimací. Nárok žalobců tak nebyl uplatněn v šestiměsíční promlčecí lhůtě podle § 2553 odst. 3 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „o. z.“).
3. Soud prvního stupně vzal za nesporné skutečnosti relevantní pro právní posouzení nároku, tj. že žalobci byli účastníky letu žalované, který byl zpožděn o více než 3 hodiny, a dále že žalobci předžalobní výzvou ze dne 21. 5. 2021 vyzvali žalovanou k úhradě dlužné částky.
4. Prvostupňový soud předně posuzoval spornou otázku, a to zda je nutné uplatnit právo na náhradu podle Nařízení ve lhůtě podle § 2553 odst. 3 o. z., a rovněž zda toto právo bylo v daném případě řádně uplatněno. V této souvislosti uzavřel, že Nařízení nelze chápat jako přepravní řád ve smyslu § 2553 odst. 1 a odst. 2 o. z. Přepravní řády jsou podzákonnými právními předpisy, přičemž § 2553 odst. 1 a 2 o. z. představuje odkaz na tyto předpisy přijaté na základě zmocnění speciálních zákonů týkajících se jednotlivých druhů dopravy. V současné době je jediným platným přepravním řádem ve smyslu tohoto ustanovení vyhláška č. 175/2000 Sb. pro oblast drážní a silniční dopravy. Přepravním řádem tak nemůže být přímo závazný právní předpis Evropské unie, kterým Nařízení je. Opačný výklad by znamenal omezení doby pro úspěšné uplatnění nároků cestujících oproti Montrealské úmluvě ze dne 28. 5. 1999, publikované pod č. 123/2003 Sb. m. s., kdy tato stanoví v čl. 35 promlčecí lhůtu k uplatnění práv cestujících na 2 roky. Přípuštěním výkladu o Nařízení jakožto přepravním řádu by tak došlo k situaci, kdy by nároky podle Montrealské úmluvy bylo možné uplatnit ve stanovené 2leté lhůtě a nároky podle Nařízení pouze po předchozím uplatnění v reklamační lhůtě podle § 2553 odst. 3 o. z. (pokud by tedy nebylo dle soudu opět nesprávně dovozováno, že přepravním řádem je nutno chápat rovněž Montrealskou úmluvu). V této souvislosti podotkl, že nároky na náhradu podle čl. 7 Nařízení představují paušalizovanou náhradou nemajetkové újmy cestujících a nároků z Montrealské úmluvy se nikterak nedotýkají, jak vyplývá z čl. 12 odst. 1 Nařízení. Nařízení tak není přepravním řádem ve smyslu § 2553 odst. 1 a odst. 2 o. z., a tedy není nutným předpokladem pro úspěšné uplatnění nároků z něho předchozí reklamace podle § 2553 odst. 3 o. z. Za této situace považoval za nadbytečné zabývat se platností případného postoupení nároku žalobců na společnost AirHelp.
5. Proti tomuto rozsudku podala žalovaná včasné odvolání. Předně navrhla, aby odvolací soud Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

řízení přerušil do rozhodnutí Nejvyššího soudu o dovolání do skutkově totožných případů. Rovněž aby (obdobně jako senát 18 Co) postupoval podle § 28 odst. 4 o. s. ř., jelikož má za to, že si žalobci nejsou vědomi vedení soudního sporu jejich jménem, když za žalobce stále vystupuje společnost Airhelp Limited. Vytkla soudu prvního stupně nesprávnost jeho závěrů, když poukázala na ustálenou judikaturu Městského soudu v Praze i samotného soudu prvního stupně (rozhodnutí 58 Co 176/2021 nebo 18 Co 265/2019). Zdůraznila, že povinnost cestujících nárok uplatnit vyplývá z Nařízení (odst. 20 preambule a čl. 5 odst. 1 písm. c), které předpokládají další či jinou notifikační aktivitu cestujícího. Pokud jde o lhůty podle čl. 5 a 7 Nařízení, SDEU v rozsudku ze dne 22. 11. 2012, věc C -139/11 objasnil, že vyplývají z vnitrostátní úpravy každého jednotlivého členského státu. Jedná se o § 2553 odst. 3 o. z., podle něhož nebyla-li doprava učiněna včas, musí být u dopravce uplatněna bez zbytečného odkladu. Nebylo-li takové právo uplatněno nejpozději do šesti měsíců, tak jej soud nepřizná. Žalobci sice tvrdí, že notifikační povinnost byla splněna skrze výzvu společnosti Airhelp Limited, se kterou uzavřeli smlouvu o postoupení pohledávky, avšak Městský soud v Praze shledal tuto smlouvu neplatnou (rozhodnutí 18 Co 6/2021 a 25 Co 221/2020). Právní jednání činěné na základě neplatné postupní smlouvy je třeba rovněž považovat za neplatné a k takovému se nepřihlíží. Žalobci tak nesplnili notifikační povinnost podle § 2553 odst. 3 o. z., neboť žalovanou nenotifikovali v šestiměsíční lhůtě. Žalovaná poukázala i na rozhodnutí Zemského soudu v Kolíně nad Rýnem ze dne 6. 5. 2016, sp. zn. 9 S 24/2016, který rovněž stanovil, že smlouva o postoupení pohledávek je neplatná a společnost Airhelp Limited nesmí vystupovat jako obecný zmocněnec na základě plné moci. Žalovaná navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a vrátil mu věc k dalšímu projednání, případně jej změnil tak, že se žaloba zamítá.

6. Žalobci ve vyjádření k odvolání argumentovali pro správnost závěrů soudů prvního stupně, včetně poukazu na Montrealskou úmluvu, že Nařízení nepředstavuje přepravní řád ve smyslu § 2553 o. z. Ve vztahu k námitkám žalované ohledně neplatnosti postupní smlouvy, promlčení, atd. poukázali na judikaturu Městského soudu v Praze (rozhodnutím 17 Co 212/2021), z níž plyne, že námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy a že tvrzená neplatnost smlouvy o postoupení byla žalobci dodatečně zhojena jejich dalším postupem. Návrh žalované na přerušení řízení a předložení plných mocí opatřených úředně ověřenými podpisy žalobců považuje za obstrukční jednání. Navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek potvrdil.
7. Odvolací soud předně rozhodl o zamítnutí návrhu žalované na přerušení řízení, neboť neshledal důvody, pro které by bylo namísto přerušit řízení do rozhodnutí o dovolání podaných v obdobných věcech. Odvolací soud rovněž nepostupoval podle § 28 odst. 4 o. s. ř., jak navrhovala žalovaná, neboť z plných mocí založených ve spise vyplývá, že žalobce zastupuje shora uvedená právní zástupkyně, a nikoli společnost Airhelp Limited.
8. Odvolací soud následně přistoupil k přezkoumání napadeného rozsudku včetně řízení, které jeho vydání předcházelo (§ 212 a § 212a o. s. ř.), a po doplnění dokazování výzvou ze dne 2. 9. 2019, uzavřel, že odvolání žalované není důvodné. K zopakování dokazování předžalobní výzvou ze dne 21. 5. 2021 odvolací soud nepřistoupil, neboť podle konstantní judikatury Nejvyššího soudu platí, že v případě listinných důkazů není porušením zásady přímosti občanského soudního řízení, vyvodil-li z nich odvolací soud jiné skutkové závěry než soud prvního stupně, aniž je sám zopakoval (srov. např. rozsudky Nejvyššího soudu ze dne 22. 11. 2011, sp. zn. 21 Cdo 3061/2010, a ze dne 15. 3. 2007, sp. zn. 21 Cdo 194/2006, či jeho usnesení ze dne 29. 5. 2013, sp. zn. 21 Cdo 2463/2012, ze dne 29. 11. 2011, sp. zn. 29 Cdo 1109/2010).
9. Podle § 2553 odst. 1 o. z. jedná-li se o pravidelnou přepravu osob, stanoví přepravní řády, jaká práva má cestující vůči dopravci, nebyla-li přeprava provedena včas. Podle odstavce třetího

citovaného ustanovení musí cestující práva podle předchozích odstavců uplatnit u dopravce bez zbytečného odkladu. Nebylo-li takové právo uplatněno nejpozději do šesti měsíců, soud je nepřizná, namítne-li dopravce, že právo nebylo uplatněno včas.

10. Odvolací soud nesouhlasí se závěrem soudu prvního stupně, že Nařízení není přepravním řádem ve smyslu § 2553 odst. 1 a odst. 2 o. z., a že tedy není nutným předpokladem pro úspěšné uplatnění nároků předchozí reklamace podle § 2553 odst. 3 o. z. Úvahy soudu prvního stupně o podobnosti s Montrealskou úmluvou odvolací soud nepovažuje za příléhavé. Promlčecí lhůta podle Montrealské úmluvy není pro žaloby podané podle Nařízení relevantní a nedotýká se vnitrostátních právních předpisů členských států, jelikož opatření k náhradě škody stanovená v Nařízení nespádají do oblasti působnosti zmíněné úmluvy. Odvolací soud i v této věci zastává názor, který opakovaně zaujal zdejší soud v totožných kauzách, vedených proti stejné žalované, se shodnou žalobní argumentací, že mezi práva, která musí cestující u dopravce uplatnit ve lhůtách vyplývajících z § 2553 odst. 3 o. z., patří i právo na náhradu, kterou cestujícím, jejichž let byl významným způsobem zpožděn, garantuje Nařízení, jakožto předpis, který upravuje práva cestujících vůči leteckému dopravci (§ 2578 o. z.).
11. Otázka, zda Nařízení umožňuje aplikaci českého právního řádu v otázce notifikace předpokládané v § 2553 odst. 3 o. z., byla ostatně již vyřešena před Soudním dvorem Evropské unie (dále jen SDEU) v rozhodnutí sp. zn. C -139/11 (J. C. M. proti Koninklijke Luchtvaart Maatschappij NV) tak, že Nařízení musí být vykládáno v tom smyslu, že lhůtu, ve které musí být podány žaloby, jejichž předmětem je získání náhrady škody podle čl. 5 a 7 tohoto Nařízení, stanoví pravidla každého členského státu, která upravují promlčecí lhůty vztahující se k podání žaloby. Tuto záležitost tak upravují vnitrostátní právní předpisy jednotlivých členských států týkající se promlčení. Judikatura SDEU vychází z toho, že při neexistenci právní úpravy Unie přísluší každému členskému státu (a jeho vnitrostátnímu právnímu řádu), aby určil pravidla pro uplatnění práv, která jednotlivcům vyplývají z unijního práva, musí však být v souladu se zásadou efektivity a rovnocennosti. Jinak řečeno, tato pravidla by neměla být formulována nebo uplatňována způsobem, který nadměrně ztěžuje či prakticky znemožňuje výkon práva na odškodnění, které je zaručeno unijním předpisem, či být formulována nebo uplatňována méně příznivým způsobem než pravidla, kterými se řídí obdobné situace ve vnitrostátním právu (např. věc C-429/09). Ustanovení § 2553 odst. 3 o. z. zásadu rovnocennosti a efektivity žádným způsobem neporušuje, když příslušná lhůta je rovnocenně stanovena pro práva cestujících bez ohledu na to, zda vyplývají z vnitrostátního nebo unijního práva, a výkon práv vyplývajících z Nařízení v praxi neznemožňuje.
12. Z právě uvedeného se podává, že odvolací soud dospěl k odlišnému závěru, než soud prvního stupně, proč se s ohledem na námitku žalované zabýval tím, jaké byly účinky výzvy ze dne 2. 9. 2019. Žalovaná přitom učinila nesporným, že k úhradě kompenzace za předmětný let byla vyzvána prostřednictvím společnosti AirHelp, a to ve lhůtě 6 měsíců podle § 2553 odst. 3 o. z.
13. Z výzvy ze dne 2. 9. 2019 má odvolací soud za prokázané, že ji společnost AirHelp podala jménem obou žalobců jako svých klientů, ve výzvě jsou mj. uvedena jejich jména i číslo rezervace, datum a číslo letu, letiště odletu i příletu, požadovaná částka (400 EUR za osobu, celkem 800 EUR) a lhůta k zaplacení 14 dnů. Z předžalobní výzvy ze dne 21. 5. 2021 má odvolací soud za prokázané, že se v ní žalobci na tuto výzvu, učiněnou prostřednictvím společnosti AirHelp, odvolávají.
14. Namítala-li žalovaná neplatnost postoupení pohledávky mezi žalobci a společností AirHelp, odvolací soud konstatuje, že smlouvy o postoupení pohledávek uzavřené mezi AirHelp a cestujícími byly shledány Městským soudem v Praze opakovaně neplatnými (např. rozsudky

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

Městského soudu v Praze ze dne 8. 7. 2020, sp. zn. 18 Co 187/2020, ze dne 1. 10. 2020, č. j. 25 Co 253/2020-76 a ze dne 3. 12. 2020, č. j. 25 Co 221/2020-103). Proti těmto rozhodnutím sice byla podána tamní žalobkyní (společností AirHelp) zastoupenou stejnou zástupkyní, jako mají žalobci v tomto řízení, dovolání, ta však byla Nejvyšším soudem odmítnuta. Senát 53 Co nemá důvod se od těchto závěrů, podrobně zdůvodněných v citovaných rozhodnutích, odchylovat, a proto shodně považuje smlouvy o postoupení pohledávky za neplatné, a to podle § 125 BGB ve spojení s § 126, § 126a a § 127 BGB (pro nedostatek sjednané formy a nedostatek podpisu smluvních stran).

15. Tento závěr o neplatnosti postupní smlouvy však nemá vliv na úvahy o tom, zda výzva společnosti AirHelp ze dne 2. 9. 2019 má či nemá účinky ve smyslu § 2553 odst. 3 o. z. Důvody neplatnosti postupní smlouvy jsou totiž dány výlučně z důvodu ochrany spotřebitelů. Odvolací soud proto nepovažuje za adekvátní takový výklad právního jednání žalobců, který jim s odkazem na ochranu spotřebitele možnost jejich nároku v podstatě znemožňuje.
16. Judikatura již dříve dovodila, že činí-li zmocněnec právní úkony jménem osoby, ačkoliv neexistuje platná smlouva o zastoupení, jedná se o nezmocněné jednatelství a v takovém případě je zastoupený (zde žalobci) vázán právním jednáním zástupce, pokud toto jednání dodatečně schválí (srov. např. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2013 sp. zn. 22 Cdo 1087/2012). V tomto řízení přitom žalobci výslovně potvrdili, že projeví vůli, aby za ně společnost AirHelp uplatnila u žalované nárok na odškodnění; v textu výzvy ze dne 2. 9. 2019 je rovněž sděleno, že je činěna za klienty. Žalobci nejen nezpochybňují, že měli v úmyslu se prostřednictvím společnosti AirHelp domoci na žalované náhrady za zpožděný let, ale zároveň ve svých dalších úkonech (předžalobní výzva, žaloba), učiněných poté, co byla v jiných soudních řízeních před českými soudy shledána neplatnost smluv o postoupení pohledávky mezi cestujícími a AirHelp, se nadále výzvy učiněné prostřednictvím AirHelp dovolávají. Byť tedy učinění výzvy společností AirHelp za žalobce bylo jednáním osoby neoprávněné jednat za žalobce ve smyslu § 440 odst. 1 věta druhá o. z., žalobci později toto jednání svým konkludentním jednáním schválili (srov. např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. 7. 2019, sp. zn. 27 Cdo 4593/2017). Toto schválení přitom bylo učiněno bez zbytečného odkladu poté, co české soudy začaly shledávat smlouvy o postoupení pohledávek cestujících na společnost AirHelp neplatnými. V důsledku tohoto dodatečného schválení (ratihabice) jsou žalobci učiněným jednáním společnosti AirHelp (uplatněním nároku na náhradu škody u žalované) vázáni, a toto uplatnění nároku tak má i vůči žalované účinky ex tunc (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 2. 6. 2020, sp. zn. 21 Cdo 2886/2019).
17. Na základě shora uvedeného dospěl odvolací soud k závěru, že žalobci v tomto řízení důvodně uplatnili nárok na náhradu škody za zpoždění (zrušení) letu podle čl. 5 a 7 Nařízení, když dne 2. 9. 2019 (tedy včas) splnili podmínku včasného uplatnění nároku u žalované. Z důvodu nadbytečnosti se nezabýval argumentací žalobců, že žalovanou vznesená námitka promlčení je v rozporu s dobrými mravy.
18. Jelikož se však žalovaná se dostala do prodlení se zaplacením až v den následující po uplynutí lhůty 14 dnů ode dne vyhotovení výzvy, jež byla ve výzvě ze dne 2. 9. 2019 poskytnuta (tzn. dnem 16. 9. 2019), je povinna podle § 1970 o. z. zaplatit žalobcům úrok z prodlení z dlužné až od uvedeného data, a to ve výši stanovené nařízením vlády č. 351/2013 Sb.
19. Z popsanych důvodů odvolací soud napadený rozsudek ve výrocích I. a II. ohledně úroku z prodlení za období od 3. 9. 2019 do 16. 9. 2019 změnil podle § 220 odst. 1 písm. b) o. s. ř. ve zbývající části tyto výroky potvrdil (§ 219 o. s. ř.).

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.

20. Vzhledem k tomu, že odvolací soud změnil napadený rozsudek ve výroku o věci samé, rozhodl i o nákladech řízení před soudy obou stupňů, a to podle § 142 odst. 3 a § 224 odst. 1, 2 o. s. ř. Žalobcům náleží plná náhrada nákladů řízení, jelikož byli neúspěšní pouze v poměrně nepatrné části sporu. Náklady řízení před soudem prvního stupně spočívají v zaplaceném soudním poplatku ve výši 828 Kč a nákladech právního zastoupení podle § 14b odst. 1 vyhlášky č. 177/96 Sb. (dále jen „AT“). Tyto náklady jsou tvořené odměnou za 3 úkony právní služby á 200 Kč a 3 režijními paušály á 100 Kč (převzetí zastoupení a příprava, výzva k plnění před podáním žaloby a sepsí žaloby). Za úkon vyjádření k odporu žalované ze dne 3. 9. 2021 činí odměna podle § 7 a § 8 odst. 1 AT částku 1 540 Kč (tarifní hodnota 400 EUR x 25,507 tj. částka 10 203 Kč) spolu s režijním paušálem ve výši 300 Kč. Odměna za každého ze žalobců ve výši 2 540 Kč (3x 200 Kč + 1 540 Kč) snižena podle § 12 odst. 4 AT o 20%, pro společné zastupování více účastníků jedním zástupcem, činí částku 1 712 Kč. Náhrada nákladů za řízení před soudem prvního stupně u každého ze žalobců ve výši 2 434,50 Kč je tvořena odměnou ve výši 1 712 Kč, ½ paušální náhrady (3x 100 Kč + 300 Kč) ve výši 300 Kč, ½ zaplaceného soudního poplatku ve výši 414 Kč a 21% DPH (422,50 Kč).
21. Náklady odvolacího řízení jsou tvořené odměnou za 2 úkony právní služby podle § 7 a § 8 odst. 1 AT. Odměna za vyjádření k odvolání ze dne 8. 3. 2022 činí částku 1 540 Kč (tarifní hodnota 400 EUR x 25,713 Kč, tj. částka 10 285 Kč), za účast u jednání odvolacího soudu dne 18. 8. 2022 částku 1 500 Kč (tarifní hodnota 400 EUR x 24,688 Kč, tj. částka 9 875 Kč). Náhrada nákladů odvolacího řízení u každého ze žalobců ve výši 3 305,70 Kč je tvořena odměnou ve výši 3 040 Kč snižovou podle § 12 odst. 4 AT o 20% na částku 2 432 Kč, ½ paušální náhrady (2x 300 Kč) ve výši 300 Kč a 21% DPH (573,70 Kč). Žalovaná je tak povinna zaplatit každému ze žalobců náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů ve výši 5 740,20 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat dovolání k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně ve lhůtě dvou měsíců ode dne jeho doručení, avšak jen za splnění podmínek a z důvodů stanovených v § 237 o. s. ř., jestliže napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak.

Praha 18. srpna 2022

Mgr. Richard Toman v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje Hana Rejentová.